

Posudok bakalárskej práce

Ústav pro klasickou archeologii

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Autor práce: Martin Balda

Názov práce: Využití pigmentů k přípravě listů a k malbě antické keramiky

Autor posudku: Dr. Marek Verčík (**oponent**)

Kritéria hodnotenia	Maximálne možné ohodnotenie	Dosiahnuté ohodnotenie
Vytýčenie hlavného cieľa práce a jeho dosiahnutie	5	4
Štruktúra práce a zvolené metódy	5	3
Práca s literatúrou	5	3
Formálna stránka práce	5	3
Dosiahnuté výsledky	10	5
Počet bodov	30	18

Hodnotenie: 1 = 30 – 26, 2 = 25 – 20, 3 = 19 – 15, neprospel = >15

Predložená práca M. Baldy predstavuje korigovanú verziu záverečnej práce, ktorá bola v rámci predchádzajúcej obhajoby bakalárskej práce hodnotená zo strany autora posudku ako nedostatočná, pričom bolo odporučené ju prepracovať po formálnej ako i obsahovej stránke. V aktuálnej verzii záverečnej práce je badať pozitívny posun v oboch prípadoch.

Samotná práca je na prvý pohľad kratšia a vynechanie viacerých (opakujúcich sa a okrajovo súvisiacich s témou) pasáží podstatne zlepšilo čitateľnosť. Po formálnej stránke je vidieť skoro správne využitie citačného systému UKAR v texte a zozname literatúry (naďalej systematické používanie spojovníka namiesto pomlčky bez medzier pri udávaní čísla strán; problematické citovanie dvoch zdrojov na s. 15: Hasaki 2002), čiastočné doplnenie citácií antických autorov (viď s. 25 a 28), viacmenej správne využitie / preklad odborných výrazov (stále tá istá chyba na s. 20: *wusit/wüstit* a kovové železo/*alphaFe*), menej gramatických a štylistických chýb. Najväčším pozitívom je v tomto ohľade ale doplnenie obrazovej prílohy, ktorá bola vhodne zostavená. Po obsahovej stránke je zrejme lepšie vytýčenie cieľov, resp. výber prípadových štúdií a zdôvodnenie, ktorým technikám využitia keramických pigmentov nebude venovaný priestor (napr. glazúra). Bohužiaľ miestami nie najlepšie zvolená štruktúra práce, viaceré chyby metodického charakteru a taktiež obsahové nepresnosti zostali nezmenené.

Štruktúra práce je síce celkovo správne nastavená s ohľadom na hlavné ciele definované v zadaní práce, avšak problematická ostáva 3. kapitola, ktorá chce poskytnúť prehľad pigmentov, ktoré boli využívané k dekorácii antickej keramiky, ich rozdelenie, špecifiká a technologickú prípravu – uvedená časť má teda tvoriť ťažisko práce. Poskytnuté informácie sú síce kvantitatívne obsiahle a veľakrát podnetné, avšak nesystematicky usporiadané a podané: A) Rozdelenie pigmentov podľa techniky aplikácie (pred/po výpale) je síce načrtnuté, ale ďalej už nie je reflektované; samotný text sa obmedzuje len na druhy tzv. studených pigmentov (tzv. teplý pigment je uvedený až na s. 33: fialový pigment). B) Rozdielna hierarchizácia statí venovaných listom a malbe, ktorá sťažuje jednoznačné rozdelenie použitých pigmentov. C) Uvedené klasifikácia mala byť jasne definované v prvých dvoch statiach.

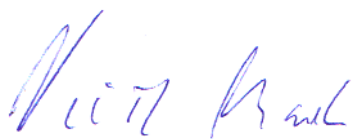
Po metodickej stránke predstavuje naďalej hlavný problém práca s literatúrou. S tým bezprostredne súvisí aj predstavenie doterajšieho stavu bádania, ktoré v porovnaní s pôvodnou prácou chýba, resp. je ho potrebné (v málo prípadoch) hľadať v ďalších kapitolách. Detailnejšie predstavenie stavu bádania mohlo naopak pomôcť predstavené analytické informácie k pigmentom ako i vybrané prípadové štúdie lepšie ukotviť. Predovšetkým ale mohli autorovi záverečnej práce pomôcť zdôvodniť, prečo sa naďalej u veľkého počtu statí (napr. s. 24: žlté a červené okry; s. 26 biele pigmenty; s. 27–29: modré a zelené pigmenty) opiera len o jednu referenciu? Vo všeobecnosti treba podotknúť, že výhrady týkajúce sa práce s modernými zdrojmi ostali z väčšej časti nezmenené: viaceré tvrdenia nie sú ničím podložené, aj keď je jasné, že boli prevzaté z iných prác (napr. s. 24: žlté okry) state venujúce sa jednotlivým keramickým skupinám alebo technickým postupom by si zaslúžili uviesť viacero referencií rozširujúce základnú literatúru o nové poznatky (napr. s. 19: Riederer 1982; s. 30 černe listrovaná keramika). Celkový dojem, že sa autor záverečnej práce opieral len o základnú literatúru, ktorú kriticky ďalej nezhodnotil, ostal teda nezmenený.

Rovnako nezmenená zostali aj obsahové chyby v kapitole č. 6 týkajúce sa chronológie a kategorizácie tzv. bielych lekythov. Tu uvedené informácie – s výnimkou údajov k pigmentom a ich aplikácii – sa stále zakladajú na nesprávnom preklade z jednej jedinej práce (BERTHOLD ET AL. 2017), aj keď je potrebné vyzdvihnúť, že autor záverečnej práce doplnil ďalšie referencie k téme. Bez väčšej hĺbky zostáva nakoniec aj záver práce: Ten je veľmi všeobecný a zhrňujúci a ponúka len čiastočne záverečné porovnanie vybraných prípadových štúdií (tak ako to je uvedené v zadaní práce) ako i ich kontextualizáciu v čase a priestore.

Predložená záverečná práca opäť ukázala jednoznačný záujem autora o danú tému, avšak viaceré nedostatky tento potenciál naďalej negujú. Avšak, na rozdiel od pôvodnej verzie nie sú tieto až také závažné a z tohto dôvodu odporúčam predloženú záverečnú prácu na obhajobu. Prácu hodnotím známku **dostatočná (3)**.

Otázky na diskusiu:

1. Ako vyzerala príprava pigmentov v praxi, t.j. ktoré konkrétne kroky, nástroje a inštalácie boli potrebné? Aké archeologické nálezy nám dokladajú vyššie uvedené?
2. V kapitole 6.1 na s. 40 tvrdíte, že technika bielych lekythov bola z hľadiska experimentovania najviac podobná nástennej maľbe. Objasnite, prosím Vás, akým spôsobom sú si podobné.
3. V kapitole 4.1 (zloženie čierneho listru) na s. 31 citujete: „Krstali týchto oxidů železa jsou dispergovány ve vitrifikované aluminosilikátové matici“. Vysvetlite to, prosím Vás.

Sinsheim, dňa 01.02.2024